

АКАДЕМІК БОРИС САВЕЛІЙОВИЧ ЛИСІН – ВИДАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ВЧЕНИЙ І ОРГАНІЗАТОР НАУКИ

Красько Н.В., Братусь Т.І.

*Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Україна, 03056, м. Київ, пр. Перемоги, 37,
e-mail: Tatjana.Bratus@gmail.com*

Борис Савелійович Лисін(4.08.1883- 22.11.1970) - український радянський хімік-технолог, доктор технічних наук, професор (з 1921 р.), академік АН УРСР (з 22 лютого 1939 р.)[1].

Б.С. Лисін народився 4 серпня 1883 року в Новограді-Волинському. Після навчання в Рівненському реальному училищі в 1903 році він вступив до Київського політехнічного інституту. У 1909 році успішно закінчив політехнічний інститут і був запрошений на кафедру будівельних матеріалів і мінеральних речовин, де працював викладачем та асистентом відомого вченого професора К.Г. Дементьєва. З перших днів роботи на кафедрі брав активну участь у науковій роботі, укладанні підручників з хімічної технології силікатів. У 1917 році колектив КПІ обрав Б. С. Лисіна головою Ради викладачів інституту. В тому ж році він був делегатом першої Всеросійської наради з реформи вищої школи в Петрограді, де представляв праці викладачів КПІ.

Уся діяльність Б.С. Лисіна як науковця та інженера була спрямована на розвиток силікатної промисловості України та вивчення мінерально-сировинних ресурсів для її забезпечення. Саме такий напрям наукової діяльності Б.С. Лисіна став вагомою причиною залучення вченого в 1919 році до роботи в Комісії з вивчення природних ресурсів України, яку очолював великий учений, перший президент Академії наук України академік В.І. Вернадський.

Плідною була і викладацька діяльність ученого: у 1921 році Б.С. Лисін заснував кафедру силікатів КПІ і впродовж багатьох років очолював її. Одним із головних своїх завдань Борис Савелійович завжди вважав підготовку висококваліфікованих фахівців у галузі хімії і технології силікатів. Ця кафедра стала загальновизнаним центром підготовки кадрів для промисловості та наукових установ, на її базі створено вітчизняну наукову

школу силікатів, основним напрямом роботи якої були глибокі дослідження мінеральної сировини та технології її використання.

Академік Б.С. Лисін був першим, хто здійснив наукову систематизацію родовищ українських глин, зокрема каолінів, – високоякісної сировини для виробництва кераміки, фарфору і фаянсу. Активна діяльність Б.С. Лисіна допомогла значно підвищити якість продукції та ефективність роботи підприємств силікатної промисловості. Було визначено та уточнено характеристики багатьох родовищ українських глин з геологічної, технологічної та економічної точок зору.

Свою наукову роботу Б.С. Лисін проводив одночасно в Київському політехнічному інституті та Академії наук України. Його заслуги отримали гідне визнання, і на початку 1939 року вченого обрали академіком АН України за спеціальністю «Хімія і технологія силікатів». У 1940 році він був призначений також директором Інституту мінеральної сировини АН України [2].

Діяльність Б.С. Лисіна була перервана II світовою війною. Після її закінчення наукова діяльність набула нових напрямків. У 1950-х роках Б.С. Лисін організує новий цикл досліджень структури в'язучих матеріалів і розчинів методом цементаграфії та вперше встановлює залежність між формуванням структур, умовами твердіння та їх фізико-хімічними властивостями. Під керівництвом Б.С. Лисіна розроблені сучасні технології виробництва кам'яного литва та інших будівельних виробів і матеріалів (плити, бордюри, бруківка, щебінь та ін.), сировиною для яких служать металургійні шлаки та деякі гірські породи. Детально досліджено процес кристалізації у виливках.

Б.С. Лисін – автор понад 150 фундаментальних наукових праць, присвячених технології силікатів та будівельних матеріалів, вивченню властивостей силікатної сировини і науковому обґрунтуванню найновіших способів її переробки. Практичне значення мали його розробки в галузі раціоналізації каолінової і фарфоро-фаянсової промисловості України. Важливими є також дослідження глин та цементної сировини УРСР. В 1950 році Б. С. Лисіну спільно з кандидатом технічних наук О. В. Череповою присуджено Сталінську премію за дослідження та впровадження ефективних безолов'яних та безсвинцевих емалей.

Справжній український патріот, академік Б.С. Лисін виховав велику плеяду визначних учених і фахівців у галузі технології будівельних матеріалів та неорганічного матеріалознавства, які плідно працювали та працюють на багатьох підприємствах і в наукових установах України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Видатні вчені інженери-будівельники України / В. Є. Ясієвич, С. Б. Дехтяр, С. А. Сухоруков. К.: Будівельник, 1991. 104 с.
2. Українська радянська енциклопедія: у 12 т. / гол. ред. М.П. Бажан ; редкол.: О.К. Антонов та ін. 2-ге вид. К. :Головна редакція УРЕ. 1974–1985.

ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ, ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ДЕРЖАВНИЦЬКОЇ СВІДОМОСТІ НА ПРИКЛАДІ ДОСЯГНЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО АКАДЕМІКА ЄВГЕНА ПАТОНА

Кучик А.М., Строкач М.С.

*Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Україна, 03056, м. Київ, пр. Перемоги, 37
e-mail: tolato444@gmail.com*

Важливою складовою національно-патріотичного виховання є поширення інформації про досягнення наших співвітчизників та їх внесок у скарбницю світової цивілізації, зокрема у сферах освіти, науки, культури, мистецтва, спорту [1].

Метою нашої роботи стало розкриття сутності та шляхів формування патріотизму як актуальних проблем сьогочасного суспільства, ґрунтуючись на вивченні досягнень українського академіка Є.О. Патона.

Знання історії наукової спадщини вчених сприяють формуванню у молодого покоління цілісного розуміння таких засадничих принципів патріотичного виховання, як відданість Вітчизні, гордість за її соціокультурні та історичні здобутки. Україні та українцям є ким і чим пишатися. Як приклад – український академік Євген Оскарович Патон, ім'я якого нерозривно пов'язане з розвитком науки не тільки України, а й усього світу, внесок цієї людини в розбудову держави та взагалі в життя й інфраструктуру країни неможливо переоцінити. Його робота й наукові досягнення стали прикладом того, як знання і талант однієї людини можуть змінити, без перебільшення, хід історії [4].

Велику гордість відчуває кожний студент Інституту матеріалознавства та зварювання імені Є. О. Патона, адже навчається у навчальному закладі якому присвоєно ім'я всесвітньо відомого вченого й інженера професора Євгена Оскаровича Патона. Особливого значення у формуванні громадянської свідомості набуває ознайомлення з біографією видатного українського вченого. Він народився 5 березня 1870 р. у Ніцці у дворянській